

Tora Holmberg: Tal på Umeå universitets 60-årsdag

Talare

Tora Holmberg
Rector magnificus vid Umeå
universitet

Datum

17 september 2025

Plats

Umeå

1 Kära studenter och medarbetare!

Umeå universitet fyller 60 år i dag. Det är verkligen en dag att fira! Det är extra roligt för mig som ny rektor att få stå här i dag och blicka både bakåt och framåt

5 – något jag gör med stor stolthet, glädje och förväntan!

Sextio år. Det är sex decennier av kloka tankar, idogt arbete, skratt och framgång. Någon lite fadäs också, kanske konstigt vore det annars.

10 Anställda och studenter har kommit och gått. Några har stannat och flera står här i dag. Här har drömmar både formats och kunnat uppfyllas. Ett universitet är inget annat än de människor som fyller det. Och just nu är det vi, tillsammans med alla de som passerat vårt universitet genom åren. Det är det vi firar i dag!

15 Invigningen av Umeå universitet 1965 visade prov på framsynhet och klokskap. Inte minst från riksdagsmannen och sedermera statsrådet Gösta Skoglund, som förstod vikten av en akademi norr om Dalälven.

20 Även om det ursprungliga motivet var att säkra viktig kompetensförsörjning i norra Sverige, så har de senaste 60 åren betytt så mycket mer. Det handlar också om att vårt universitet bidrar med ett unikt perspektiv på frågor inom vetenskapens olika delar.

25 Och som detta har lyckats. Vi är i dag ett av landets största lärosäten som attraherar studenter, lärare och forskare, inte bara från hela Sverige, utan från hela världen. Viktiga upptäckter vid vårt universitet har renderat ett Nobelpris. I dag samlar vi nästan 5000 anställda och över 40 000 studenter. Vi har 150 utbildningsprogram på snart sagt alla områden, vilket innebär att vi tillsammans

30 med våra tre studentkårer varje dag bidrar till att vårt samhälle blir en bättre plats.

Vi har en stolt historia. Men vi är inte ett universitet som i första hand lever på gamla meriter, utan tvärtom strävar vi ständigt efter att se framåt. Efter att
35 identifiera nya utmaningar och bidra till att lösa vår tids stora problem.

Varje dag möts vi av larm om ett ekologiskt system som är på väg att kollapsa, samtidigt som vårt samhälle inte förmår att ställa om i tillräcklig utsträckning. Vi ser hur demokratin urholkas i allt fler länder och hur människor dör i krig
40 och svält. Mänskligheten lyckades gemensamt hantera covid-pandemin, men allt talar för att motsvarande kriser kommer återkomma. Vi ser hur AI allt mer griper in i våra liv, på gott och ont, men hur ska vi dra nytta av och samtidigt hantera denna utveckling?

45 Bilden kanske upplevs ödesmättad – och på många sätt stämmer det – samtidigt ligger det i en akademis kärna att hela tiden ifrågasätta och tålmodigt försöka finna lösningar på aktuella problem. För att lyckas med detta krävs djup i grundforskning tillsammans med den bredd som vi har vid Umeå universitet. Stora samhällsutmaningar berör flera olika vetenskapsområden och vi har
50 verksamhet på samtliga, med våra fyra fakulteter och lärarhögskola.

Vi har dessutom ett samlat och fint campus, där forskare och studenter från vitt skilda ämnen kan träffas på gemensamma arenor. Denna bredd är oerhört viktig och något som vi ska vara mycket måna om.

55 Men det räcker inte med bredd – vi måste också ha spets. De båda förutsätter varandra. På många viktiga och aktuella områden har Umeå universitet mycket framstående forskning. Och det ska vi fortsätta med!

60 Jag har fått förmånen att som universitetets nionde rektor få vara med och bidra till att utveckla Umeå universitets verksamhet. Och det är en utmaning jag antagit med både ödmjukhet och stolthet. Min viktigaste roll som rektor är att se till att villkoren för att bedriva utbildning och forskning blir de bästa möjliga. Nu är det dags att ta nästa steg.

65 Det är dags att titta framåt och komma fram till var vi vill vara som universitet om tio år. Projektet med att ta fram Umeå universitet – vision 2035 – är i full

gång och kommer rulla på under hösten. Jag har stora förhoppningar.

Visioner för akademier ska formas underifrån. Vi ska gemensamt, kreativt och modigt peka ut riktningen. Sedan gäller det förstås att göra rätt saker, som tar oss mot gemensamma mål, och därför behövs en genomtänkt och uttalad strategi.

På ett stort och brett lärosäte som Umeå universitet innebär denna inte att alla ska göra samma saker utan i stället att alla kan bidra på olika sätt. Fakulteter, institutioner och motsvarande, kommer få jobba fram sina prioriteringar utifrån strategin. Jag tror på bredden och att vi ska ta tillvara på den. Och om vi utifrån våra olikheter går i (någorlunda) samma takt, och strävar åt samma håll som ETT universitet, så kommer vi kunna bli ännu starkare och göra underverk.

Det är vi tillsammans som har gjort och gör Umeå universitet till det fantastiska universitet det är!

Från hjärtat vill jag rikta mitt största och varmaste TACK till er alla lärare, forskare, administratörer, utbildningsledare, studievägledare, IT-tekniker, staff scientists, studenter, professorer, studierektorer, administrativa chefer, handläggare, kommunikatörer, postdocar, dekaner och inte minst prefekter och alla er andra som bidrar med er kompetens och engagemang till Umeå universitets framtida framgångar!

Källa

<div>Manuskript hämtat från umu.se (2025-12-11)</div>

Taggar

Rektors tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/tora-holmberg-tal-pa-umea-universitets-60-arsdag>